

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/5/2016
Identifikačné číslo spisu:	5015200577
Dátum vydania rozhodnutia:	17.10.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5015200577.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v právnej veci navrhovateľa: J.. Q. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. Č.. XXXX/X, XXX XX Ž., prechodne bytom K. D. XX, XXX XX W. X, Česká republika, právne zastúpeného Advokátska kancelária M Kojtalová, s.r.o., so sídlom Antona Bernoláka č. 51, 010 01 Žilina, zast. konateľkou JUDr. Michaelou Řihákovou Kojtalovou, LL.M, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa- ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, 813 63 Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č.k. 24Sd/121/2015-99 zo dňa 30. októbra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 24Sd/121/2015-99 zo dňa 30. októbra 2015 v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania m e n í tak, že navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznáva.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením krajský súd zastavil konanie o opravnom prostriedku navrhovateľa proti rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.04.2015. Navrhovateľ v priebehu konania na dožiadanie odporkyne predložil doklad o dobe štúdia od 01.09.1997 do 31.08.1992, čo malo za následok vydanie rozhodnutia č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.08.2015, ktorým tomuto zvýšila sumu invalidného dôchodku.

Proti rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 17.08.2015 podal navrhovateľ opravný prostriedok, v ktorom namietal, že jeho vydanie je predčasné, nezohľadňuje pôvodnú námietku navrhovateľa o nedostatočne zistenom skutkovom stave, keď bolo rozhodnuté o zdravotnom stave navrhovateľa bez jeho účasti.

Za účelom posúdenia invalidity navrhovateľa na základe konania o opravnom prostriedku bol jeho

zdravotný stav posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia odporkyne, ktorý v lekárskej správe - posudku zo dňa 01.10.2015 konštatoval, že navrhovateľ je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení platnom pre prejednávajú právnu vec (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“), lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola stanovená na 65 %. Z posudku vyplynulo, že v odvolacom konaní bola prvostupňovým posudkovým lekárom sociálneho poistenia zvýšená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 65 % od 12.12.2014.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16.10.2015 odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zák. č. 461/2003 Z.z. zvýšila navrhovateľovi od 12.12.2014 invalidný dôchodok na 140,60 Eur mesačne a od 01.01.2015 na 143,30 Eur mesačne.

Podaním zo dňa 26.10.2015 podal navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu návrh na zastavenie konania a priznanie náhrady trov konania. Nakoľko krajský súd vyhodnotil opravný prostriedok navrhovateľa za dôvodne podaný, zaviazal odporkyňu nahradiť mu trovy konania vo výške 437,58 €.

Proti predmetnému uzneseniu krajského súdu v časti o náhrade trov konania podala odporkyňa odvolanie, v ktorom namietala, že navrhovateľ až v priebehu konania o opravnom prostriedku predložil ďalšie lekárske správy, a to ortopedické vyšetrenie z 08.12.2014, urogynecologické vyšetrenie z 12.12.2014 a neurologické vyšetrenie z 18.03.2015, pričom tieto mali za následok vydanie rozhodnutia zo dňa 16.10.2015. ďalej poukázala na to, že o predloženie dokladu o dobe štúdia žiadala už pred vydaním rozhodnutia zo dňa 20.04.2015.

Vydanie nových rozhodnutí zo dňa 17.08.2015 a zo dňa 16.10.2015 bolo teda podmienené predložením dôkazov o zmene skutkového stavu, preto neboli splnené podmienky pre priznanie náhrady trov konania.

Záverom navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v časti o náhrade trov konania zmenil tak, že odporkyňa nie je povinná nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 437,58 €.

Navrhovateľ vo vyjadrení zo dňa 12.01.2016 k odvolacím námietkam odporkyne uviedol, že z vyjadrení odporkyne prednesených v konaní, ako aj jej postupu po podaní opravných prostriedkov, je nesporné, že tieto navrhovateľ podal dôvodne. Odporkyni bolo vytýkané porušenie ustanovenia § 153 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z., ktorého si bola vedomá, keďže až po podaní opravného prostriedku si splnila svoju zákonnú povinnosť a v súlade s príslušnými ustanoveniami predvolala navrhovateľa na ústne pojednávanie o posúdení invalidity, ktoré nadväzovalo na vyžiadanie si zdravotnej dokumentácie zo strany posudkového lekára. Odporkyňa svojím postupom po podaní opravných prostriedkov vydaním nového rozhodnutia potvrdila námietky navrhovateľa, ktoré sa odzrkadľujú v novom rozhodnutí, rovnako ako i v procesnom postupe odporkyne po podaní opravných prostriedkov.

Na základe uvedeného je nesprávne a účelové tvrdenie odporkyne, že by navrhovateľ sám spôsobil nezákonné rozhodnutie na strane odporkyne, ktorá zdôrazňuje, že až v priebehu konania o opravnom prostriedku navrhovateľ predložil ďalšie lekárske správy, pričom sama odporkyňa opomína porušenie zákona na jej strane, kedy zdravotný stav účastníka konania neposudzovala za jeho osobnej účasti, čím by poskytla možnosť predložiť všetky doklady, ktorými navrhovateľ v čase takéhoto posudzovania disponoval.

Rozhodnutie zo dňa 20.04.2015 zasielané navrhovateľovi spolu so žiadosťou o dokladovanie doby štúdia od 01.09.1991 do 31.08.1992. Odporkyňa vo svojom odvolaní konštatuje, že nezavinila zastavenie konania, pretože o zaslanie hodnoverného dokladu o štúdiu žiadala už pred vydaním rozhodnutia zo dňa 20.04.2015, o čom však nepredložila žiaden dôkaz. Táto skutočnosť nie je podľa navrhovateľa pravdivá, keďže spolu s rozhodnutím zo dňa 20.04.2015 v jednej zásielke doručovala navrhovateľovi dovtedy jediná a prvú žiadosť o dokladovanie predmetnej doby štúdia.

Ďalej nepovažoval za správny názor, že odporkyňa nezavinila zastavenie konania z dôvodu, že by nemala k dispozícii v čase vydania rozhodnutia v apríli 2015 ani z augusta 2015 lekárske správy z rokov 2014 a

2015 s konštatovaním, že tieto navrhovateľ predložil až dodatočne, pričom však účelovo opomína skutočnosť, že správny orgán nepostupoval v súlade so zásadou zistiť v dostatočnom rozsahu podklad pre rozhodnutie, kedy v rozpore so zákonnou povinnosťou si odporkyňa až 21.07.2015 od navrhovateľa vyžiadala zdravotnú dokumentáciu a na základe posúdenia nepriaznivého zdravotného stavu posudkovým lekárom dňa 09.09.2015 za osobnej účasti navrhovateľa dňa 01.10.2015 vykonala ústne pojednávanie o predmete konania, ktoré bolo podkladom vydania nového rozhodnutia.

Z priebehu súdneho konania i konania odporkyne je zrejmé, že opravný prostriedok bol podaný dôvodne a konanie bolo zastavené pre správanie odporkyne, ktorá námietkam navrhovateľa v ďalšom konaní a rozhodnutí vyhovel.

S poukazom na vyššie uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil a zaviazal odporkyňu na úhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie v rozsahu odvolania (§ 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Odvolací súd sa plne stotožnil s argumentáciou odporkyne uvedenou v odvolaní. Ani podľa názoru odvolacieho súdu nebola splnená podmienka podľa § 146 ods. 2 O.s.p. Odporkyňa nezavinila, že konanie sa muselo zastaviť, nakoľko o zvýšení sumy invalidného dôchodku navrhovateľa, rozhodla hneď po tom, ako jej boli predložené dokumenty na to potrebné. Nebolo možné, aby takéto rozhodnutie vydala odporkyňa predtým, ako jej boli predložené listiny, ktoré by preukázali, že sú dôvody pre priznanie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, resp. zvýšenie invalidného dôchodku. Odporkyňa postupovala správne, vždy v súlade s aktuálnym skutkovým stavom.

Podľa § 196 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z.z. účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhl, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že je nielen právom, ale aj povinnosťou účastníka konania navrhnuť na podporu svojich tvrdení dôkazy. Lekárske správy, a to ortopedické vyšetrenie z 08.12.2014, urogynecologické vyšetrenie z 12.12.2014 a neurologické vyšetrenie z 18.03.2015 mal navrhovateľ k dispozícii už pred vydaním rozhodnutia zo dňa 20.04.2015, ktorým mu bol priznaný invalidný dôchodok od 07.11.2014. Vyššie uvedené lekárske správy pritom odporkyňa predložil až v priebehu konania o opravnom prostriedku.

V prípade zastavenia konania súd pri rozhodovaní o trovách konania v zmysle § 146 O. s. p. najskôr skúma, či niektorému z účastníkov možno pričítať zavinenie na zastavení konania, pričom najskôr musí posúdiť, či zastavenie konania zavinil odporca, tak ako to predpokladá druhá veta § 146 ods. 2 O. s. p. O takúto situáciu pôjde napríklad vtedy, ak odporca po začatí konania vyhovie požiadavkám navrhovateľa formulovaným v návrhu na začatie konania. Úplné vyhovie požiadavkám navrhovateľa odporcom bez zmeny okolností počas prebiehajúceho súdneho konania zakladá nárok navrhovateľa na náhradu trov konania voči odporcovi.

V danom prípade nemožno konštatovať, že by odporkyňa svojím správaním zavinila zastavenie konania

bez zmeny okolností počas konania o opravnom prostriedku. Až nové lekárske správy zo dňa 08.12.2014, 12.12.2014 a zo dňa 18.03.2015, teda z vyšetrení vykonaných pred vydaním preskúmaných rozhodnutí, ktoré navrhovateľ predložil odporkyni až v preskúmovacom konaní, odôvodnili zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 12.12.2014. Podľa názoru odvolacieho súdu účastník konania, žiadajúci o priznanie invalidného dôchodku, resp. o zvýšenie jeho sumy nemôže podmieňovať splnenie vlastnej povinnosti (v danom prípade predloženie lekárskeho správ, resp. preukázanie získaných dôb dôchodkového poistenia) výzvou zo strany správneho orgánu.

K zmene posúdenia navrhovateľovej invalidity síce došlo po podaní opravného prostriedku, nie však za totožného skutkového stavu. Navrhovateľ dodatočne predložil ďalšie lekárske správy až po prvom posúdení jeho zdravotného stavu. Navrhovateľovi bola síce zvýšená suma invalidného dôchodku, avšak až na základe novších lekárskeho nálezov, preukazujúcich zmenu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Napokon odvolací súd poukazuje aj na ustanovenie čl. 46 ods. 3 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, v zmysle ktorého v prípade, že článok 46 ods. 3 základného (koordinačného) nariadenia nie je uplatniteľný (t.j. rozhodnutie inštitúcie členského štátu o stupni invalidity nie je pre inštitúciu dotknutého členského štátu záväzná), každá inštitúcia v súlade so svojimi právnymi predpismi môže na určenie stupňa invalidity dať žiadateľa vyšetriť lekárom alebo iným odborníkom, ktorého si sama vyberie. Inštitúcia členského štátu však prihliada k dokumentom, lekárske správy a informáciám administratívnej povahy zhromaždeným inštitúciou ktoréhokoľvek iného členského štátu, ako keby boli vystavené v jej vlastnom členskom štáte.

V danom prípade z administratívneho spisu vyplynulo, že navrhovateľ požiadal o priznanie invalidného dôchodku prostredníctvom inštitúcie sociálneho poistenia Českej republiky. Preto bol jeho zdravotný stav posúdený touto inštitúciou a následne na účely posúdenia nároku na invalidný dôchodok za doby poistenia získané na území Slovenskej republiky, bola spisová dokumentácia postúpená odporkyni, pričom táto z nej pri posúdení zdravotného stavu vychádzala.

Zavinenie zastavenia konania v zmysle § 146 ods. 2 druhej vety O.s.p. preto nie je možné pričítať odporkyni, nakoľko v priebehu konania o opravnom prostriedku došlo ku zmene okolností, ktorá mala za následok zvýšenie sumy invalidného dôchodku od 12.12.2014.

Na základe uvedeného odvolací súd, viazaný dôvodmi odvolania, uznesenie o trovách konania v napadnutej časti zmenil tak, že navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

Navrhovateľovi nepatrí v zmysle § 250k ods. 1 O.s.p. tiež náhrada trov odvolacieho konania, nakoľko navrhovateľ nebol v odvolacom konaní úspešný, a žiadne trovy mu v tomto odvolacom konaní ani nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.